

Projektfokus 2016/2017

MÖTESPLATSER FÖR LÄRANDE DÄR BARN FÅR INFLYTANDE

” Om rummet är färdigt finns det inte heller något utrymme för barnens deltagande eller någon plats för barnets innovationer. Men om det är möjligt för barnen att förändra rummet/.../och om det förväntas av dem att bidra med sin kreativitet så kommer de också att göra det. ”

Pedagogisk miljö i tanke och handling,
red Linda Linder

” ...En förskola dit barn går med lätta steg. Tanken på en förskola där varje barn kan bli subjekt, där varje barn får möjligheter att pröva sin egen subjektivitet och bli till i mötet med andra människor och med miljöer som lockar och utmanar till att utforska olika sätt att vara /.../innebär att pedagogerna har en lust att förstå vad som driver och lockar barnen i deras aktiviteter, vilken mening barnen skapar i mötet med förskoleverksamheten. Det innebär också att barnen måste få en talan, att det inte kan stanna vid vuxnas tolkningar av vad som är viktigt för barnen. Det kräver en tilltro till barnen, och en övertygelse om att även de yngsta barnen i förskolan har egna uppfattningar, erfarenheter och intentioner med sina handlingar. ”

Förskola i rörelse och förändring,
Red. Dahlbeck och Westlund

Om projektet

Stora delar av förra årets projekt om mångkultur handlade om möten av olika slag. Vi såg att vi alla är bärare av en kultur och att alla våra kulturer möts och ständigt skapar nya. Från familjen, den lilla kompisgruppen - till den större kulturen som rör förskolan och vårt samhälle. Inför årets projekt valde vi att bredda och fördjupa dessa företeelser. Vi utgick från begreppen: *mötesplats*, *lärande* och *inflytande*.

Vi tog fasta på tanken att vi blir till i mötet med andra och att vi lär oss *av* och *med* varandra. Vi vill alla lämna ett spår av oss själva och påverka de sammanhang som vi befinner oss i och få känna att vi kan och behövs. Vad kan förskolan göra och hur kan den organiseras för att möjliggöra detta för barnen? Hur skapar vi mötesplatser där meningsfulla möten mellan barn, material och pedagoger sker och där lärande är oemotståndligt och synliggjort? Samt där barns delaktighet och påverkan är möjlig och självklar.

Varje förskola valde en/flera egna mötesplatser att fokusera på i sitt projektspår. Här kan du läsa en sammanfattning av varje förskolas projekt!

ÄNGELN - Vingen och fjädern

Spår: Dans

Inför inskolningen valde vi tre mötesplatser att fokusera på under projektet. Då vi sett ett stort intresse för dans och musik hos barnen valde vi att utveckla dessa miljöer på vardera avdelning ("discomiljön" på Vingen och runda mattan på Fjädersn). Ute valde vi att bygga en kub som skulle vara ett extra-rum för möten och upplevelser. Redan innan terminsstart fick barnen på Vingen presentera sina tankar om vad som behövdes i discomiljön och hur de ville välkomna nya kompisar. De fick också i uppgift att över sommaren samla på glittrigt skräpmaterial som vi kunde göra en gemensam discokula av under inskolningen. På Fjädersn runda matta tillförde vi en stor trumma samt gitarrer och rytminstrument. För att uppmuntra till dans la vi till tylltyger och bjällerskor. Bilder på djur och sång-gosedjur introducerades för att barnen självständigt skulle kunna hålla i spontana sångsamlingar.

I ateljén erbjöd vi öppna material och aktiviteter (knappar, ekollon, målning på wellpapp, etc.) vilket ledde till att vi upptäckte att det barnen utforskade i mångt och mycket handlade om ljud och rörelse. Som exempel visade de yngsta barnen tydligt intresse för ljud då de undersökte hur det lät när de höllde, skakade och öste knappar. De äldre barnen upptäckte att de kunde skapa ljud med kitor när de målade på wellpapp, vilket ledde till att de nästan dansade fram målningar.

Vi valde att fördjupa ljud/musik med hjälp av dansen. Genom detta ville vi ge barnen förutsättningar att:

- utveckla sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i uttrycksformer så som rörelse, musik och dans.
- utveckla sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning.
- känna delaktighet i sin egen kultur och utveckla känsla och respekt för andra kulturer.

I våra två musik/dansmiljöer presenterade vi därför filmklipp med dans och musik i olika stilar och med olika kulturell bakgrund för. Vi såg snart hur de började kommentera youtube-klippen utifrån hur danserna kändes, vad de hade på sig, vilka de tyckte om, vilka som var läskiga etc. Barnen gick från att röra sig till klippen till att stilstudera och efterlikna de särskilda dansstilarna. Det uppstod tydliga dansfavoriter i barngruppen, tex var balett, riverdance , bollywood och streetdance populära. (Barnen kunde avbryta pågående lekar för att dansa när de hörde musiken). I de dansklipp där kommentarerna kretsade mycket kring kläderna försökte vi, för att inte fastna i könsstereotypa bilder, hitta alternativa dansfilmer för att bredda barnens bild av vad som tex kännetecknar balett. Barnen har fått bearbeta sina erfarenheter och synliggöra sitt lärande genom återkommande reflektionsstunder och genom att teckna till de olika musikstilarna.

PÄRLAN

Spår: Fiskar/fiske

Vid terminsstarten iordningställde vi ett antal mötesplatser inomhus och utomhus, där vi observerade barnens lek. Ganska snart såg vi att en av de iscensatta mötesplatserna (fordonet) blev en båt. Barnen lekte att de var omgivna av hajar, att de fiskade, fångade och tillagade fisk. Lekarna fortsatte och vi valde fiskar och fiske som projektpår. Av en förälder fick vi låna fiskeredskap och fiskedrag som introducerades för barnen. Barnen fick tillverka egna fiskespön, med de riktiga spöna som modeller. Därefter tog fiskerollekandet fart. Barnen fiskade i vattenpölar, kartonger och på blåa mattor inne. De fick också möjlighet att skapa fiskar på många olika sätt med skilda tekniker. Sånger om fiskar sjöngs och dansades loss till. Vi startade vårterminen med fokus på berättelser om fiskar. För att inspirera barnen att berätta egna berättelser så hade vi sagostund om sjöjungfrun Ariel utifrån en historia skriven av en pedagog. Barnen fick tillgång till teaterdockor i form av fiskar och återberättade sagan om Ariel. De äldre barnen fick frågan om vad de hade lärt sig om fiskar och följdfrågan blev *vad vill veta mer?* Barnen undrade vad fiskar äter, var fiskar "bor", vad olika fiskar heter, vilka fiskar som är goda att äta och hur man tillagar en fisk. Utifrån barnens frågor fördjupades projektet genom besök på en mataffärs fiskdisk, en djuraffärs akvariefiskavdelning, en fisketur till Stångån och några barn tillverkade ett eget fiskespel.

HIMLALIV - Stjärnan

Spår: Alla får åka med (samspel med hjälp av fordon)

Vid uppstarten av terminen såg vi ett intresse för olika fordon i barngruppen. Barnen byggde tåg, bilar, flygplan och båtar. Utifrån barnens engagemang anpassade vi miljöerna för fordonslek. Kring fordonen skapades en gemenskap, alla får plats, alla får åka med. Barnen, och även vi pedagoger, blev mycket inspirerade av bilderboken *"Alla får åka med"* av Anna-Clara Tidholm. Efter jul förändrades barngruppen, men fordonsfokuset fanns kvar.

Det sociala samspelet, alla får åka med, har varit centralt och vi har tränat på turtagning och kommunikation. Leken och mötet har fortsatt till våra andra mötesplatser, fordonsmiljön utemiljön samt läshörnan. Barnen har fått en matematisk insikt genom att utforska exempelvis längd på tåget och får alla verkligen plats eller behövs det en stol till?

Skapande har haft stor betydelse för barnens möten. Vi har använt oss av torr och blöt sand, snö, skapat med hjälp av färger på många olika sätt och arbetat tredimensionellt med play- doh. På väggen har vi projicerat bilder med barnens aktiviteter för att ge barnen en möjlighet att reflektera kring vad de gjort tidigare, göra jämförelser och få chans att göra nya upptäckter.

HIMLALIV - Solen

Spår: Dinosaurier

Hur påverkas lärandet av vilket material som tillförs/plockas bort?

Hur påverkas mötena av de yttre förutsättningarna?

Hur kan vi synliggöra barnens inflytande via pedagogisk dokumentation?

Vad är barnens tolkning av mötesplats, lärande och inflytande?

Detta är några av de frågor som vi ville fundera kring, tillsammans med barnen, under projektets gång.

Under hösten upplevde vi pedagoger att vi hade svårt att se vilket spår projektet skulle ta. Efter många observationer såg vi att i alla våra miljöer, både inne och ute, fanns ett stort intresse från barnens sida att utforska/leka/konstruera dinosaurier. Vi valde att fånga upp detta och så var projektet igång.

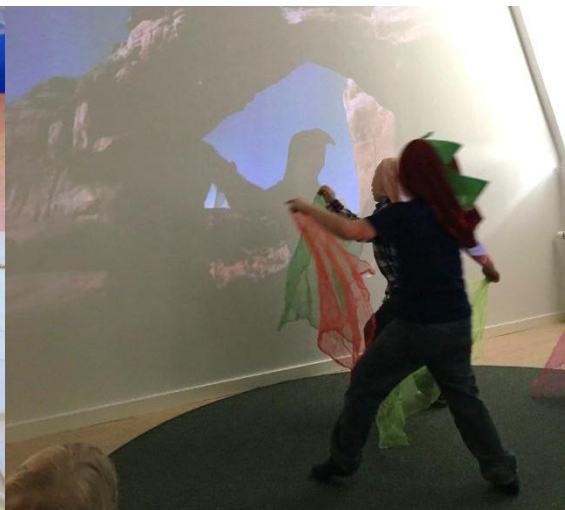
Vi har under året fått uppleva och lära oss tillsammans med barnen om hur dinosaurierna såg ut, levde och fortplantade sig. Vi hittade ett dinosaurie ägg på gården som vi tog in och funderade mycket kring. Efter ett bra tag så började det låta ur ägget och tillslut, efter mycket väntande och massor av tålamod, så kläcktes ägget och det kom en Triceratops till Solen.

Vi har sett att barnen genom projektet har utvecklat en stor känsla för empati och respekt mot både miljö, djur och varandra. Barnen har under hela projektets gång fått vara med och styra vilken riktning projektet skulle ta.

HIMLALIV - Molnet

Spår: Dans

Avdelningen Molnet började hösten på Mariagården i Johannelund. Där var de mötesplatser vi fokuserade på generationsöverskridande möten med en grupp PRO-damer och en elevgrupp på Nya Munken. Under våren återvände vi till förskolan och vårt spår fick möta de nya Molnetkompisarnas dinosauriespår. För att väva samman dessa två ganska olika projektspår fokuserade vi på de gemensamma nämnarna: rörelse och dans.

Under projektets gång har barnen fått möjlighet att fördjupa sina faktakunskaper kring dinosaurier, dans och om tider som varit. Vilka sorters dinosaurier som har levat, hur de såg ut och hur de levde. Vad dans är för något, hur man dansar på olika sätt och vad dans kan användas till. Detta har lett till en djupare förståelse kring hur olika livssituationer kan se ut (för såväl människa som djur), att det finns olika sätt att berätta om det man upplevt och att styrka kan se olika ut. Barnen har fått chans att uppöva färdigheter inom dans, gestaltning, konstruktion, att söka kunskap på olika sätt för att kunna inta olika perspektiv. Att finna mod nog att uttrycka och stå upp för sin rätt att få delta utifrån sina egna förutsättningar är en ytterligare och otroligt viktig färdighet vi kan se utvecklats hos barnen. Barnen har blivit väl förtrogna med att kommunikation kan te sig på olika vis och att dans är ett utav alla de språk som vi människor nyttjar. Detta visar sig bland annat i att barnen snabbt söker förstå vad det är dansen vill förmedla snarare än hur dansen går till.. Hela projektet har kretsat kring att använda sin fantasi för att på ett kreativt sätt närma sig olika kunskapsinnehåll. Fantasin har även utgjort en central del i vårt utforskande av dansens narrativa funktioner där vår kunskap om dinosaurier och tanter fått mötas och krocka på olika vis i våra fria gestaltningar.

Barnen tecknar hypoteser kring dinosaurieägget. -Det är en dinosauriebebis. Det är ett stort ägg och så är det många dinosaurieungar i. Det är ett ägg i varje ruta. Tänk om det är en dinosaurie som äter upp oss? Det fanns inga toaletter när dinosaurierna levde. De kissade på marken. Hoppas de lägger fler ägg på gården. Jag tror vi hittar ett till ägg på gården.

Barnens besvarar sin egen fråga, vad äter fiskar?, efter noggranna efterforskningar.

Några tankar från barnen om projektet

Barnen tecknar till olika sorters musik. Här, bollywood. - Jag knyter ihop dem [armar och ben].

Barnen skapar dinosaurier i lera.

-Där är boet med ägg.

-De kommer ut ur dinosauriemammans mage. Den har ett hål där som den kan lägga ägg och bajs med.

Barnen dansar och berättar fram, vad de varit med om i projektet. Ovan i en koreografi utifrån meningen:

-Efter ett tag träffade tanterna och dinosaurierna varandra.

Barnen har gjort en gemensam målning med enskilda delar. Ovan:

-En bil som åker till mormor

-Då blev det dansfest!

Barnen skapar fiskar i lera.

-Ska vi inte göra taggar? Man kan rulla en tunn så här och sen bryter man av taggarna bara. Kolla, vad enkelt!

Barnen målar till musik. Här Svansjön.

-Så här ser det ut när de korsar armarna.

Svenska kyrkan
LINKÖPING

